

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Veiligheidsbeleid

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie

BZDOC-1645363887-58

Uw Referentie

2017Z15877

Bijlage(n)

1

Datum 11 december 2017

Betreft Beantwoording vragen van de leden de leden Van Ojik en Van Tongeren over het artikel 'Nuclear accident sends 'harmless' radioactive cloud over Europe'.

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u, mede namens de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden Van Ojik en Van Tongeren over het artikel 'Nuclear accident sends 'harmless' radioactive cloud over Europe'. Deze vragen werden ingezonden op 21 november 2017 met kenmerk 2017Z15877.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Halbe Zijlstra

Antwoorden van de minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, op vragen van de leden Van Ojik en Van Tongeren (beiden GroenLinks) over het artikel 'Nuclear accident sends 'harmless' radioactive cloud over Europe'.

Directie Veiligheidsbeleid

Onze Referentie

BZDOC-1645363887-58

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel 'Nuclear accident sends 'harmless' radioactive cloud over Europe'?¹

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Weet u wie verantwoordelijk is voor het nucleaire incident, waardoor er een wolk van de radioactieve stof ruthenium-106 vrij is gekomen? Zo nee, bent u bereid dit uit te zoeken?

Antwoord

Nee, dat is niet bekend. De Russische meteorologische dienst Rosgidromet heeft onlangs aangegeven dat er eind september hoge concentraties radioactief ruthenium-106 zijn gemeten in het zuidelijke deel van de Oeral. Rusland ontkent dat er sprake is geweest van een nucleair incident.

Nederland heeft, tezamen met een aantal andere Europese landen, tijdens de afgelopen bestuursraad van de Internationaal Atoomenergieagentschap (IAEA) opheldering gevraagd aan de andere IAEA-lidstaten. Ook is het belang van het (tijdig) delen van informatie onderstreept. Tijdens de bestuursraad van de IAEA in maart 2018 zal er op worden teruggekomen.

Vraag 3

Deelt u de inschatting van het Franse nucleaire onderzoeksinstituut IRSN dat de radioactieve wolk tot stand is gekomen door een incident in Rusland of Kazachstan?

Antwoord

Op basis van de beschikbare informatie lijkt de afkomst uit het zuidelijke deel van de Oeral aannemelijk.

Vraag 4

Deelt u de inschatting dat het incident heeft geleid tot gezondheidsgevaaren voor de plaatselijke bevolking?

Antwoord

Op basis van de beschikbare informatie is hierover geen uitspraak te doen.

¹ The Guardian, 10 november 2017;
<https://www.theguardian.com/world/2017/nov/10/nuclear-accident-in-russia-or-kazakhstan-sends-radioactive-cloud-over-europe>

Vraag 5

Heeft u opheldering gevraagd over het incident bij de Russische en Kazachstaanse regering? Zo nee, gaat u dit alsnog doen?

Directie Veiligheidsbeleid

Onze Referentie

BZDOC-1645363887-58

Antwoord

Nederland heeft in de bestuursraad van de IAEA om opheldering gevraagd (zie onder vraag 2).

Vraag 6

Had dit incident gemeld moeten worden conform de meldplicht voor kernongevallen volgens de internationale procedures van het Internationaal Atoom Energie Agentschap (IAEA)?

Antwoord

Op basis van de 'Convention on Early Notification of a Nuclear Accident 1986' onder het International Atomic Energy Agency (IAEA) bestaat er een meldplicht voor ongevallen waarbij radioactieve stof vrijkomt, of waarschijnlijk vrij zal komen, met significante, grensoverschrijdende veiligheidsgevolgen. Begin oktober 2017 hebben diverse landen in Europa aangegeven dat er radioactief ruthenium-106 in de lucht werd gemeten. De (hoogst) gemeten waarde had praktisch geen effect op volksgezondheid en milieu in Europa. In Nederland heeft het RIVM gemeten op ruthenium-106. Daarbij is geen ruthenium-106 aangetroffen in de lucht.

Desalniettemin acht het Kabinet het wenselijk dat een ongeval -met een grensoverschrijdend karakter- te allen tijde wordt gemeld. Nederland heeft dit dan ook aan de orde gesteld tijdens de recente bestuursraad van de IAEA (zie onder vraag 2).

Vraag 7

Welke consequentie wordt verbonden aan het niet voldoen aan de meldplicht?

Antwoord

Indien er een meldplicht is, waaraan niet wordt voldaan, is er sprake van een schending van de 'Convention on Early Notification of a Nuclear Accident 1986'. Verdragspartijen kunnen elkaar daarop aanspreken.

Vraag 8

Hebt u, net als het Franse nucleaire onderzoeksinstituut IRSN, het vermoeden dat de Russische en Kazachstaanse regering het nucleaire incident bewust hebben verzwegen?

Antwoord

Het Kabinet beschikt niet over informatie die hierop wijst.

Vraag 9

Welke risico's bestaan er volgens u voor Nederland en andere EU-lidstaten als landen zoals Rusland en Kazachstan de internationale plichten rondom het melden van nucleaire incidenten niet naleven? Wat gaat u doen om deze risico's te ondervangen?

Antwoord

De mogelijke risico's, zoals bijvoorbeeld voor volksgezondheid en milieu, zijn uiteraard afhankelijk van de aard van het incident.

Mocht informatie niet (tijdig) worden gemeld, kunnen risico's worden ondervangen door het zogenoemde 'Nationaal Meetnet Radioactiviteit' (NMR). Na het ongeval in Tsjernobyl in 1986, is dit stralingsmeetnet opgericht. Hiermee kan de hoeveelheid radioactiviteit in luchtstof worden gemeten, waardoor een mogelijk kernongeval kan worden gesignaleerd. Afhankelijk van de gemeten hoeveelheid, kan worden besloten tot opschaling van de betrokken nationale crisisorganisaties.

Directie Veiligheidsbeleid**Onze Referentie**

BZDOC-1645363887-58